

## Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning i Uppvidinge kommun.

---

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppvidinge kommun att senast den **30 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Om Uppvidinge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Uppvidinge kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att de nationella proven används och genomförs i enlighet med författningarnas krav inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i kurser där nationella prov ska genomföras. (4 kap. 10 och 10 a och b §§ Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildningen i dess lydelse enligt SFS 2017:1109).
2. Se till att elever skriver uppsatser i de nationella proven i engelska inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Rektorn får besluta att eleven inte behöver skriva uppsatserna i proven på dator eller annan digital enhet, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 b § Förordningen om vuxenutbildning).

### Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser att elever deltar i alla delar av ett nationellt prov.

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:9869) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om de verksamheter som ingår i tillsynen uppfyller kraven i författningarna beträffande att nationella prov används och genomförs i kurser på gymnasial nivå där nationella prov är obligatoriskt. Tillsynen avgränsas till de kurser som huvudmannen bedriver i egen regi.

Tillsynen av kommunal vuxenutbildning i Uppvidinge kommun har genomförts genom besök i verksamheten den 8 april. Som en del av tillsynen har intervjuer med lärare och rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats bland annat uppgifter gällande elevers deltagande i de nationella proven. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### De nationella proven används och genomförs

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de nationella proven används och genomförs i kurser i ämnet engelska på gymnasial nivå där det är obligatoriskt. Av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att samtliga delprov har genomförts i kurser i Engelska 5 under höstterminen 2024 samt att det finns en planering för när elever i pågående kurser i Engelska 5 och 6 ska genomföra de olika delarna av de nationella proven våren 2025.

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår dock att de nationella proven i kurserna 1-4 i ämnet matematik inte genomfördes under 2024. En anledning till att de nationella proven i kurserna i matematik inte genomfördes under 2024 är att lärare är av den uppfattningen att den kommunala vuxenutbildningen har för få prov att alternera mellan vid genomförandet av de nationella proven då verksamheten har löpande intag till kurserna. Lärare har då använt andra prov än nationella prov som slutprov för eleverna. Av dokument som Skolinspektionen har tagit del av, samt av intervjuer med rektorn och lärare, framgår dock att det nu finns en planering för när de nationella proven ska genomföras i aktuella och pågående kurser i ämnet matematik under våren 2025.

Av intervjuer med lärare framgår att delar av lärarinformationen följts i de prov som genomförts i kurser i Engelska 5 exempelvis vad gäller förberedande lektion och förberedelsematerial. Vidare framgår dock att lärarinformationen inte har följts i de prov som genomförts i kurser i Engelska 5 när det gäller att eleverna ska skriva uppsatserna i de nationella proven inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Av intervju med rektorn framgår att rektorn saknar kännedom om att lärare i ämnet engelska inte genomför uppsatserna på digital enhet.

#### Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de kurser som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett

sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska vidare nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i engelska kurserna 5 och 6, matematik kurserna 1–4 och svenska kurserna 1 och 3 eller svenska som andraspråk kurserna 1 och 3. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder. (4 kap. 10 a § första och andra styckena förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska eleven skriva uppsatserna i de nationella proven i engelska och svenska eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Rektorn får besluta att eleven inte behöver skriva uppsatserna i proven på dator eller annan digital enhet, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 b § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår att bestämmelser om nationella prov finns bland annat i 4 kap. förordningen om vuxenutbildning.

Av Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår även att rektorn ansvarar för att bestämmelserna i föreskrifterna följs. Rektorn får inte överlåta sitt ansvar enligt första stycket. (3 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska skolenheten ha rutiner så att eleverna genomför ett prov på ett likvärdigt sätt och på ett sådant sätt att ett prov kan användas som underlag vid en bedömning av elevernas kunskaper i det ämne eller den kurs som provet avser. Vid provgenomförandet ska eleverna ha tillgång till sådant material som anges i lärarinformationen för varje prov. I lärarinformationen anges vilka hjälpmedel som är tillåtna. Mobiltelefon eller annan elektronisk utrustning är inte tillåtna hjälpmedel, om inte annat särskilt anges i lärarinformationen. (18 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska eleverna genomföra ett prov på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. (19 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

### **Skolinspektionens bedömning**

Av utredningen i ärendet framkommer att verksamheten inte har genomfört något nationellt prov i någon av kurserna 1-4 i ämnet matematik under år 2024. Enligt gällande föreskrifter ska de nationella proven genomföras i kurserna 1-4 i ämnet matematik. Vidare visar utredningen att uppsatsdelen i kurserna i Engelska 5 genomförs för hand. Enligt gällande föreskrifter ska elever skriva uppsatserna i de nationella proven i ämnet engelska på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet om inte rektorn utifrån särskilda skäl beslutat att en elev inte behöver skriva uppsatsen på dator eller annan digital enhet.

Skolinspektionen bedömer därför att Uppvidinge kommun inte lever upp till författningarnas krav i denna del.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uppvidinge kommunala vuxenutbildning uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användandet och genomförandet av nationella prov på gymnasial nivå. Det finns därför skäl att förelägga Uppvidinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## **Område utan konstaterad brist**

### **Elever deltar i alla delar av ett nationellt prov**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att samtliga elever genomför de nationella proven/delarna i ämnet engelska. Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte fattat något beslut om att en elev på gymnasial nivå inte behöver genomföra de nationella proven.

#### **Rättslig reglering**

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de ämnen på de nivåer som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i de kurser som anges i samma paragraf. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett

nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § Förordningen om vuxenutbildningen i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

**Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

**X** Malin Lundquist

---

Beslutsfattare  
Signerat av: Malin Lundquist

**X** Jenny Töredal

---

Föredragande  
Signerat av: Jenny Töredal